

BARCELONA 23 DECEMBRE 1892

SENSE CUMPLIMENTS

Si aquest conjunt casulá
 per fer Nadal los va bè
 y en volen fé un bon diná
 comensin á demaná;
 no 'ls costará cap dinè.

CRÓNICA DE LA SETMANA

Lo Sr. Maluquer ha tornat de Madrid de la manera que tornan los fogons de América, com se diu entre marins.

Després de reunir a tots los seus amichs correligionaris va fer-loshi saber que... havia anat a Madrid. Vaja nos en alegrém.

Per ara no se sab qu' hagi dut turrans pera ningú.

En lo fielato de Sant Carlos sembla que va haverhi una escena de las que ja s' han denunciat infinitat de vegadas: insults, atropellos y hasta amenassas ab armas.

No hi ha remey; s' ha de pendre paciència fins esperar lo día que .. ja no passi res d' aixó.

Diu un colega qu' han sigut despedits tots los individuos de las brigadas municipals inclusos los trenta estampadors que se 'ls hi va dar colocació de resultas de las huelgas.

¿No hauria sigut millor despedir al Ajuntament en pés?...

Aveyám... esperarém al nou governador.

¡Pobre gen! ¡ay! los trevalladors... ¡quin gall menjarán!

L' Ajuntament sembla qu' ha demanat al Sr. Gobernador un altre exenciò de subasta.

Be... Contra lo vici de demanar, hi ha la virtut de dir *nones*.

Los industrials están fora de sí ab l' augment de la contribuciò. Ja s' han reunit alguns g' emis pera veure la determinació que s' ha de pendre.

Jo crech que la mellor es callar y pagar.

¿Que no ho veuen qu' en una nació hi ha molts gastos?

Y ara que s' acosta Nadal...

CLARA SOL.

PER NADAL

SONET

Uua bona escudella ab caldo gras;
una plata ben plena de carn d' olla;
ab such tots los menuts de un gall ó polla
cuydant que 'ls muxarnons no hi faltin pas.
Un gall rostit d' aquells ab bon pedás,
y de municions per dintre bona colla
y ab escarola, raves y pa (molla)
menjá fins quedar tip á ran de nás.
Després alguna fruyta y los turrans
donant ab ví á las neulas un bon bany,
y un cop ben tip perque tot vagi á fons
un parell de copetas de xampany.
Ab tals plats y una mosa divinal
que 'n fora de felis jo per Nadal!

J. STARAMSA.

Planys d' un gall-d'indi

SONET

A mon amich RAMÓN VALLS.

Després que tot un any m' han atipat
deixantme estar dintre 'l corral quiet;
avuy segons va dir lo *sinyoret*
té que portarme 'n Blay cap á ciutat.
Que 'l fi de ma existencia ja ha arriuat
massa m' ho diu lo cor, que com gel fret,
á bategar no gosa lo pobret
pensant ab lo moment tan desgraciat.
Ja 'm veig lligat, en un recó arropit
igual que si sigués un lladregot,
ja sento la fredó del malehit
ganivet, que entrá al coll casi no pot.
Ja sento com ab goig llensan un crit
mentres faig tremolant l' últim senglót.

F. TARRÉ Y R.

La cansó del gall-d'indi

Vaig sortir de dintre un ou
al interior d' un corral
y menjant y passant días
vaig arriuat á ferme gran
ab la mes dolsa armonía,
ab pau y tranquilitat.
Un día va vení á veurens
un traidó comerciant
y fent tractes ab nostre amo
se nos va endú de 'l corral,
y travessant varios pobles
nos va portá aquí á ciutat
y vam estar de parada
al passeig de Sant Joan
fins que un senyor va comprarme
y á sa casa 'm va portar
y va tancarme en un quarto
lligat com un criminal;
allí dintre vaig estarme
sense beure ni menjar
fent badalls y passant gana
fins que vingué l' endemá
que era la trista diada
anomenada Nadal.
A las cinch de matinada
dins ma presó van entrá
ab ganivets y altres eynas
la criada y lo criat
'ls que sense compadéixem
com á vils y criminals
varen ser los cruels verdugos
que 'm varen assensinar.

J. MIRALLES.

BROMAS D' OIIGINA

QUINS dos tipos mes diferents!

En Gustavo semblava que tingués una bola de vidre al cap; no parava un sol moment. Ja fos comptant com á propias *conquistas amorosas* que llegia en la *Biblioteca del Fandango*; ja fent bromas mes ó menos pesadas als seus companys de treball; ja discutint los mes intrincants problemes de la política, lo cert es, que desde 'l moment qu' arribava ell á la oficina, no hi havia tranquilitat possible. Per ell la oficina era 'l seu cassino.

En cambi en Bernat, que si fá ó no fá tenia los mateixos anys qu' en Gustavo—uns trenta poch mes ó menos—era el xicot mes sufert y reposat d'aquest mon. Cumplia la seva obligació, enrahonant lo menos possible; sobre tot quan se parlava de donas, abaixava 'ls ulls y hasta se li enrajolavan las galtas poch ó molt.

Los seus companys s' en burlavan, y en Gustavo, lo seu martiritzador continuo, quan se li havia de dirigir ó tenia de parlar d' ell l' anomenava per *Casta Susana*.

En Bernat sufria y dissimulava.

¡Quantas vegadas en Gustavo havia posat bolas de paper dintre de las botinas, qu' en Bernat se treya pera estar ab mes comoditat á la oficina, no mes pel gust de veurel coixejar pel carrer!

¡Quants cops se havia fumat lo tabaco de la petaca que 'l pobre Bernat deixava per descuyt sobre la seva taula d' escriure!

¡Quantas voltas s' havia entretingut en tirar pels al tinter de la seva víctima, per lograr la satisfacció de que en Bernat omplís de borrans y topos los oficis qu' havia d' extendre!

¡Pobre Bernat! ¡Quants y quants cops havia passejat, colocats á la seva esquena, lletreros estrafalans, sent la riota de mitj Barcelona!

Pero may s' enfadava.

Si ell hagués volgut, puig era un xicot d' una forsa hercúlea, hauria fet pagar, bromas tan pesadas, molt caras al seu autor; pero las prenia ab paciencia, y hasta algún cop murmurava en veu baixa: «Pobre Gustavo! ¡Quina llástima 'm fa!»

Un día 'l vaig trobar á la Rambla, assediad per una colla de xicots, qu' anavan al seu darrera cridant: «¡Bernat, Bernat, endevina qui t' ha tocat!»

—¡Qu' es aquesta saragata?—vaig preguntarli.

—Que vols que sigui—va contestarme tranquilament—una broma d' un ximple que tenim á l' oficina que deu haver llogat tota aquesta maynada, per ferse un tip de riure á las mevas costellas. No deu ser gayre lluny d' aquí ell; ja 'n pots estar segur.

—Pero ¿per qué no li xafas los nassos? ¿Te fá por, potser?

—Ay, Arturo, si li posava la má á sobre l' haurian de recullir ab uns esmollos! Pero... pero... no vulguis saber los motius que tinch... pero no li puch pegar. Tot lo que fés en aquest sentit seria abusar massa d' ell. Mes te diré: 'm convè que pensi que soch tant beneyt com ell mateix.

—Jo en lo teu lloch no sé si sabria aguantarme. Pero, calla, potser no ha sigut ell... veig... calla, que te 'l treurè. Veus, portavas aquest lletrero á la esquena, que diu. «*Barbero para sábados y domingos. Ya no hace pi-pi en la cama y se llama Bernat.*»

—No es lo primer lletrero que m' enganxa á la esquena. N' hi portat ab diferentas inscripcions.

—¡La teva paciencia m' admira!

—No puch pegarli; t' ho repeteixo. Es un misteri que no puch descobrirte.

—Donchs, xicot, adeu y que t' hi conservis.

—¡Si tu sapiguessis com va aquest *tinglado!* A reveure.

Y vam despedirnos.

*
**

Al cap d' algun temps d' aquesta conversa vaig saber unas cosas bastant curiosas:

En Gustavo, seguint las sevas brometas, va pintar en la badana del sombrero d' en Bernat, ab tinta de veló-grafo, un cap de bou ab unas banyas molt recaragoladas, á fi y efecte de que al descubriře, la marca qu' havia de quedarli en lo front, fos motiu de gatzara per tots los que sabessin qu' era casat.

La broma de que acabo de fer menció tenia lloch en una tarde del mes de Janer. A la nit se celebrava un ball de máscaras en lo teatro del Liceo, al que devia anar en Gustavo, ab una modista separada del seu home, segons manifestació ruidosa del martiritzador d' en Bernat.

Aquest, qual greix excessiu feya que subés en lo mes crú de l' hivern tant com altres en la canícula, aixugantse continuament lo front va arribar á casa seva ostentant no mes una taca informe, que va rentarse á instancias de la seva esposa, sense donarhi cap importancia. Y després d' haver sopat, l' home qu' era la riota de la oficina, encare que,—¿per qué negarho?—fos un *corrido* vell d' aquells que no deixan res per vert, va encaminarse al carrer de la Cadena... va trucar en lo quart pis de la casa número... obra la porta una dona morena, d' ulls incitants y boca petonera, y acte seguit va convertirse aquell piset en niu d' amors, en encubridor de besos y abressadas, y... ¡tirém un vel sobre escenas tan relliscosas! puig no vull fer venir saliva á qualsevol jovenet de pel muixí que per casualitat llegís aquestas ratllas.

Mentres en Bernat estava navegant en un mar de ditxa y plaers, en Gustavo era víctima de la fam canina de la modista qui, en lo restaurant del Liceo, endrapava los plats mes crescuts de preu, com si 's tractés dels menjars económichs del *Tall de bacallá*.

Y lo que es mes trist: en Gustavo que creya revenjarse de dona tan fartanera, tinguè de entornarsen á casa seva, ab la butxaca vuída y 'l morro aixut.

No es l' únich *corrido* (?) que s' ha trobat en tal situació.

*
**

Traslademnos ara, á la oficina dels dos personatjes y veurém com acaba aquest quento, ab ribets d' historia.

En Bernat, está pensatiu, dihent per sí mateix: «A veure com acabarà això del sombrero. En lloch del meu vaig agafar lo del marit. ¡Quina pasterada!»

L' arribada d' en Gustavo, qui, pera dissimular la derrota de la nit passada, va entrar dantse ayres de conquistador, tregué á n' en Bernat del seu ensopiment y feu esclafir una estrepitosa riallada al resto dels empleats.

Cosa estranya: en Gustavo portava perfectament estampat en lo front, un cap de bou ab unas banyas enormes.

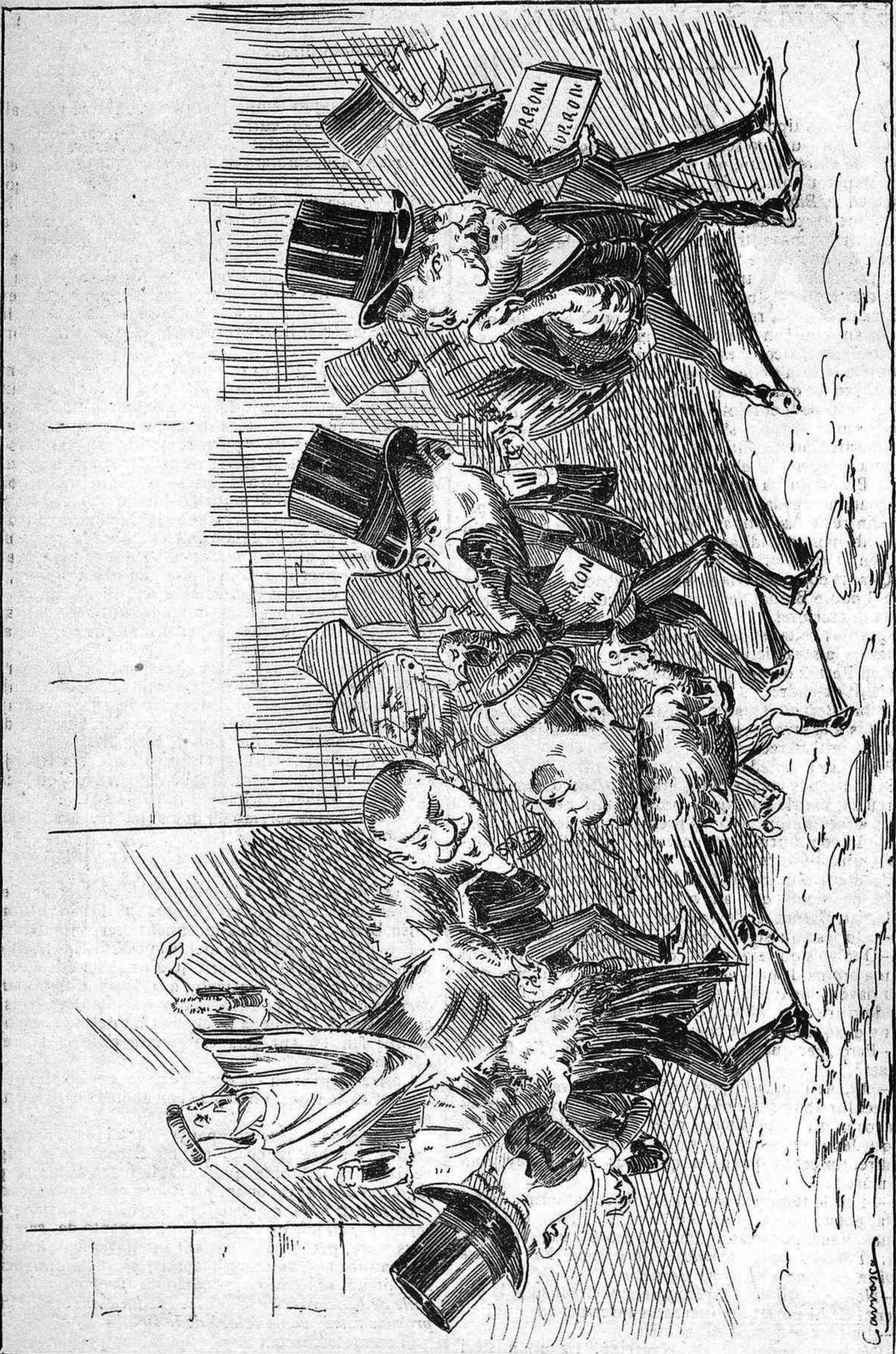
Advertit pels seus companys de tal estranyesa, va creure 'l pobre ignocent qu' en Bernat havia volgut venjarse de la broma que li havia jugat, valentse per lograrho de la seva dona, y hasta va celebrar l' acudit.

Quan á l' hora marcada, en Bernat se disposava á sortir, lo seu jese qu' havia sigut sargento de carrabiners y era, per lo tant, bastant intel·ligent en qüestions de *contrabando*, va cridarlo apart y ab rialleta maliciosa li digué: «*El sábado próximo me propongo ir á un baile de máscaras; mi señora se quedará en casa... ¿Me promete usted que no saldrá de la suya?*»

¡Tan mateix se fan unas bromas ben pesadas!

LLICENCIAT VIDRIERAS.

LOS ÚLTIMS TIROS

—¡Epi! ¿Ahont anèu?
—Vés... Diguemli ahont an ém... ¡A Panamá!

Carreras

LOS QUE SE 'N VAN

—Si sapigués que abans del diumenge ja no havia de ser regidor, se 'ls pintaria aquest parell de galls.

LA RIFA

QUANTAS son las personas que durant l' any no compran ni pensan ab la lotería! No obstant, al arribar á la de Nadal, compran un taló, ó be interessan en algún dècim, ab la il·lusió de que tots han de treure la grossa. Desde que 's comensa la expendició de billets hasta la vigilia que s' ha de sortejar, tot son alegrías é il·lusions. Tothom pensa treure, y no calculan que ja han tret al comprar lo dècim ó taló.

Ja som al día 23, día en que á Madrid fan homes felissos y molts altres que 's quedan sense poguer menjar una setmana. Al rebre el *l·listin* de las primeras, ja han fugit totes aquellas vanas il·lusions de volguer treure tots la grossa, sino que murmurant l' un diu:

—¡Si aquest 2 fos un 4!

—¡Mira que tal, si fos 25,000 per compte de 27; 40,000 endolas!

Y anant perden las confiansas per moments, diuen:

—Esperarém las petitas.

Altres que diuen: malaguanyat rellotje ja no 'l podré portar mes.

Y altres, que segons las primeras, tenen premiat lo seu dècim ab lo *re·integró*.

Arriban las llistas oficials, tots los que 's pensavan ser richs, van á las Administracions á veure si tan solsament 'n tenen una de petita y omplen als administradors de fástichs.

Los que 's creyan la grossa, 's quedan sense la grossa, ni la petita. Los que 's creyan tenir lo *re·integró*, veuen que per compte de acabar ab un 4, com portavan las llistas falsas, acaba en un 8, malehint los impresors y los xicots que las venían, quedantse tant solsament ab las esperansas de que se 'ls puguin rifar un altr' any.

Jo conech á un cert subjecte, qu' es viu encare, que l' endemá del sorteig s' estava prenent café en un dels de la vila, quant demaná un diari per poguer passar o rato y al mateix temps per mirar ahont havían caíut las grossas.

—¡¡Soch felís!!—exclamá sense adonarsen, y ab veu alta.

¿Qué hi há?—li preguntaren los demés de la seva taula.

—¡Carat, mireu,—digué—si es veritat, segons porta el diari, hi tret la grossa.

—¿Y perquè no ho ha de ser?—li respongué un amich.

—Mosso,—cridaren dos ó tres á la vegada.—Y ell digué:

—Porta café y puro per tots los d' aquesta taula, y ampollas de licor.

—¡Bravo!

—¡Bon amich!—respongué un altre.

Al sentir la bulla que feyan aquestos, los demés del café s' hi acostaren fins que varen ser tots al voltant d' aquella taula de grandesa y ditxa.

—Bebeu tots, que avuy tot s' abona,—digué 'l favorecut.

L' endemá arribaren las llistas: ell per haversen anat al llit tart y ab mal de cap al pensar qu' era rich, va llevarse un xich tart. Al despertar, la primera cosa que va fer (després de vestir, com se suposa,) va ser, encaminarse dret á l' administració y preguntar per las llistas.

Al mirar la renglera dels 22 mils, hont creya qu' hi havia lo seu número, lo rostre d' aquell home se torná de tots los colors, menos del seu propi que tenia abans. Va rebatre las llistas per terra, y malehint tots los que compran dècims y 'n venen, va anarsen correns dret á sa casa á tancar-se en son quarto tot lo día de pena que se 'n dava de lo succehit lo día abans.

¡Pobre mísero! Va haverse de contentar ab la rifa que va treure al pagar los vuyt ó deu duros de gasto que havian fet tots plegats lo día abans en lo café.

¡Quantas cosas passen per aquesta ditxosa rifa!

Per aixó jo no dich may que no á tots los que 'm proposan pendrehi part, pero jo per la meva idem procuro tornarme á vendre los talons.

UN A. VENDRELLENCH.

¡¡HOSSANNA!!

Ja puch polsar desd' avuy
ab més gravetat la lira;
ja no cantaré cansons
d' amor á cap tendra nina;
ja versos no endressaré
á cap *raspa*, ni vehina;
ja eixirán del méu magi
inspiracions mes pansidas;
ja 'm toca deixá á recó
declaracions ab quintillas,
dècimas de carreró,
serenatas de *boquilla*,
poemas de tres al quarto,
romansos y tonterias;
jo puch polsar lo llaut
cantant ab veu de gallina
los mal-de-caps d' un casat
plé d' *ilusiones perdidas*;
ó bé ab la guitarra al coll
per los carrers de la vila
puch comensa á cantá alló:
«*Soy un padre de familia.*»

PEPET DEL CARRIL.

De la vora de 'l foch

CADA volta qu' al despuntar lo día 'm trobo pe 'ls voltans de la Bordeta y veig aquella munió de joves, qu' alegroys se 'n van al treball no puch per menos que fer memoria d' una *narració* que lo meu pare, en las nits d' hivern, devant la llar, nos contava, á mi y á mas germanetas.

«Recordo—deya ell—y aixó no es rondalla, qu' es vritat, qu' allá en ma joventut, treballant á Sant Andreu cada matí é pochs passos de mi transitavan dugas noyas hermosas qu' anavan sempre juntas y que mes qu' amigas semblavan talment germanas.

L' Edelmira—qu' aixís se deya l' una—era una noya molt modesta; mes qu' hermosa, á pesar de que jo la veyia mes hermosa que modesta.

La Treseta—l' altra—era ja mes vanitosa: sempre en los balls procurava anarhi mes empolaynada que la seva amiga, notantse molt en ella l' afany de presumir.

A poca distancia d' ellas anavan dos joves qu' apretavan lo pas hasta haverlas aconseguít.

L' Anselm, germá de l' Edelmira, era un noy de bona conducta y sostenia relacions ab la Treseta á pesar de tenir un caràcter completament distint al seu.

Pepet—que així s' anomenava l' altre—era digne germá de la Treseta y tenia relacions també ab la germana de l' Anselm.

Un día en que 'ls quatre acabavan d' abandonar la feyna, tot anantsen cap á casa preguntá 'n Pepet. —“Escolta, cunyat—perque ells sempre mutuament se donavan eix tractament—¿quánt pensas casarte?,” —“Noy, desseguida que puga, per la meva part, ja voldria ser pare; ¿per qué m' ho preguntas?,” —“Ab lo sol objecte de saberho ab anticipació, y á fi de que no 'm trobis desprevingut, puig ja sabs que 't tinch promés que 'l día que 't casis ab la meva germana, ha d' haverhi casori doble enllassantme jo ab la teva, y al mateix temps perquè á la vegada hi hagi dos bojos mes á la llista dels casats.”

Aquesta *sortida* fou celebrada ab una rialla per part de las noyas.

Causava, hasta cert punt, enveja, veure aquellas dos parellas d' enamorats enrahonar sens empatj, quant en eixos cassos se procura estar sols!

Els no tenian res que amagarse. Tots cometian las mateixas faltas, si es que á donarse algún bés, se li pot aplicar eix calificatiu.

¿Y quí podia tenirhi res á dir, si 'ls quatre eran germans?

Cada vespre després de haver sopat, cada hù se 'n anava á casa la xicota á festejar un rato, y fin al matí següent no se 'ls tornava á veure junts.

Com en aquest mon, per lo regular, la ditxa no es duradera, no 's feu esperar lo día en que feren notar á n' el pobre Anselm que, en la fàbrica, á la Treseta se la distingia de las demás treballadoras per part del majordom, donantli los treballs menos pesats, y qu' ademés se deya si se li havia aumentat lo sou.

A l' Anselm lo primer que se li ocurregué fou ferne sabedor á son germá, pero aquest en lloch de averiguar lo que de vritat hi havia, l' amonestá atribuint eixa desconfiansa al poch amor que per sa germana sentia.

—¡Ira de Deu! No hi há un altre que l' estimi mes que jo!—Donchs, Anselm, molt poch ho demostras.—L' aymo tant com á ma germana; ¿dígam tú, si es possible estimar mes?—Bueno, ho crech, porque sé que may has jurat en vá, pero sí dech dirte que deurias dar menos crédito á lo *dir de la gent*, y si tant segur estás de que t' enganya procura averiguarho.—Tens rahó; no es possible siga ab mí la Treseta tant ingrata y faig mal en creure semblant vilesa; per lo tant, te suplico que 'm perdonis, y no li diguis res de lo que ara havem parlat.—Per mí no passis cuydado: no n' haurá esment; pero no será per demás ¿dirte que d' haver un altre fet semblant ultratje á ma germana li haguera arrencat la llengua.

La tarde següent l' Anselm tingué necessitat de pujar al primer pis de la fàbrica en busca de alguna pessa pera son teler, y al obrir la porta del quarto ahont esta

van guardats tots los utensilis, sorprengué en brassos del majordom á la Treseta.

Hi hagué, com es de suposar, exclamacions, juraments y escusas, pero aixó no va ser prou per evitar que l' Anselm, presa d' un accident perdés lo sentit, y s' enteressin tots los treballadors de lo que ja la majoria sospitavan.

Solzament en Pepet feu la mateixa ó parescuda resposta que la primera vegada en que 's veje obligat á parlar ab l' Anselm d' aqueix assumpto: que la gent sempre enrahona, y qu' ell devía haverse equivocat.

Uns quinze días no faria encare de lo que vos he contat, que la germana de l' Anselm se veje obligada á dirli qu' havia sigut enganyada per en Pepet, y que ell negava descaradament haver abusat d' ella.

Un llamp que li haigués caygut al demunt no li haguera fet mes mal.

Acudí desseguida á casa de 'l seductor de l' Edelmira perquè li obligava lo seu honor y l' honra de sa germana.

Ab dos salts se trasladá á un tercer pis del carrer de Sant Pere. Li obrí la porta la mateixa Treseta en persona. Avergonyit, l' Anselm abaixá la vista, per no topar ab los seus ulls, diguentli.—¿Lo teu germá no hi fora?—Sí, está sopant, pots entrar si 't plau.

Al trobarse al davant d' ell sens preámbuls de cap classe li digué:—¿Suposo que sabrás l' objecte que motiva la meva visita?—Si no t' esplicas, Anselm, tindré de dirte que no.—Bueno, mira, ten en compte qu' estich molt enfadat, y que vinch de pau, á d' manarte, millor dit, á exigirte que 't casis ab ma germana.—Estranya exigencia á fé, la teva, perquè quan feres tú que la meva, 's vegés avergonyida, no vaig pas exigirte que t' hi casesis.—Molt be, Pepet; ¿de modo que á tú 't sembla que 'l meu deber era evitar la seva deshonra casantmhi?—Be, mira, evitem discussions que de resservirian, y no perdem lo temps miserablement; mentres tú no donguis la má á la Treseta, l' Edelmira continuará deshonrada.—Lo deshonrat ets tú: d' aixó 's valen tots los seductors; de que avuy la majoria de l' humanitat tira la deshonra demunt la dona, quant deuria ser al revés. Mes no hi fa res, accepto. 'M tiraré la deshonra demunt meu, per salvar d' ella á ma germana. Senyala tú mateix lo día de 'l casament.—Quan tú vulguis.—¿T' está bé demá á la nit?—Per mí, sí.

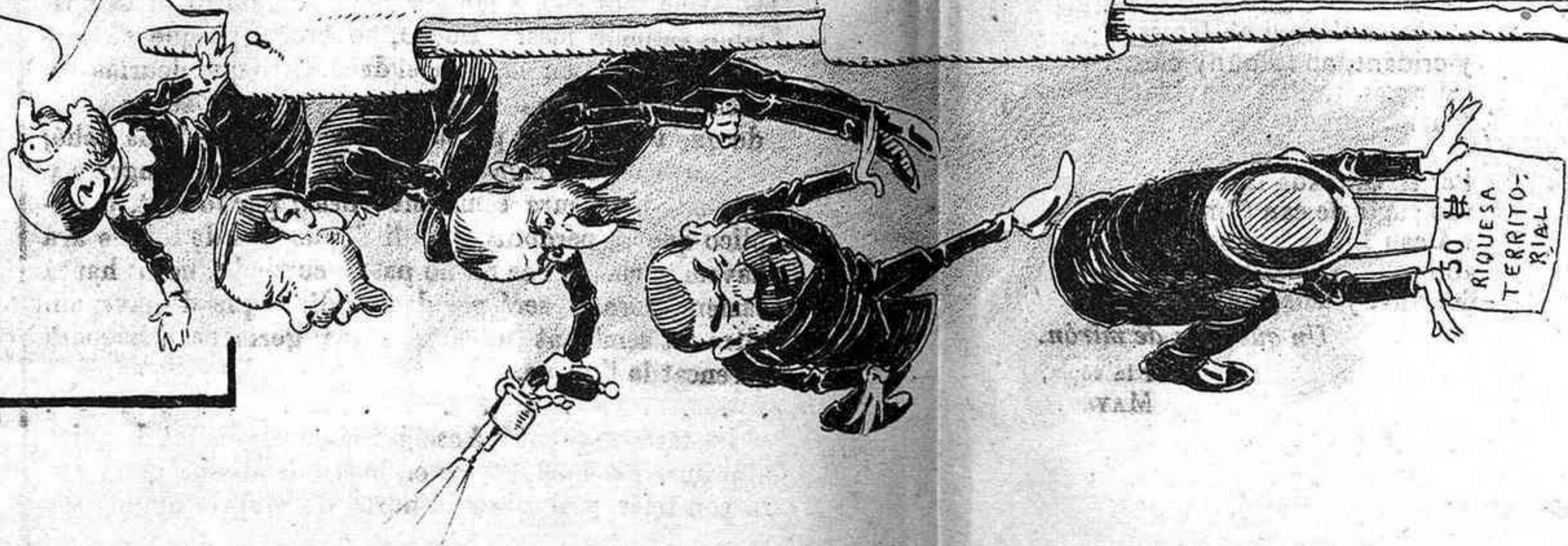
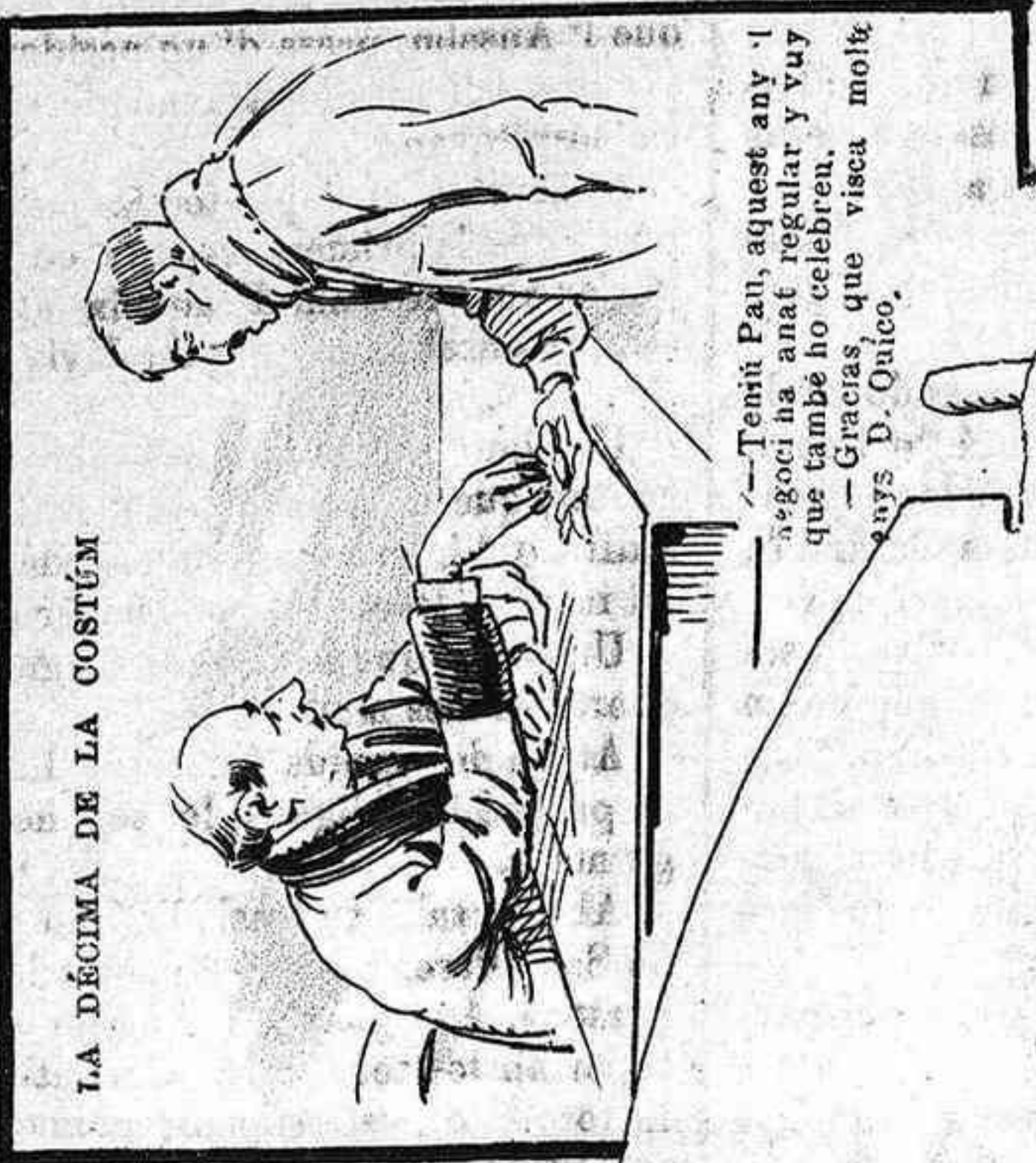
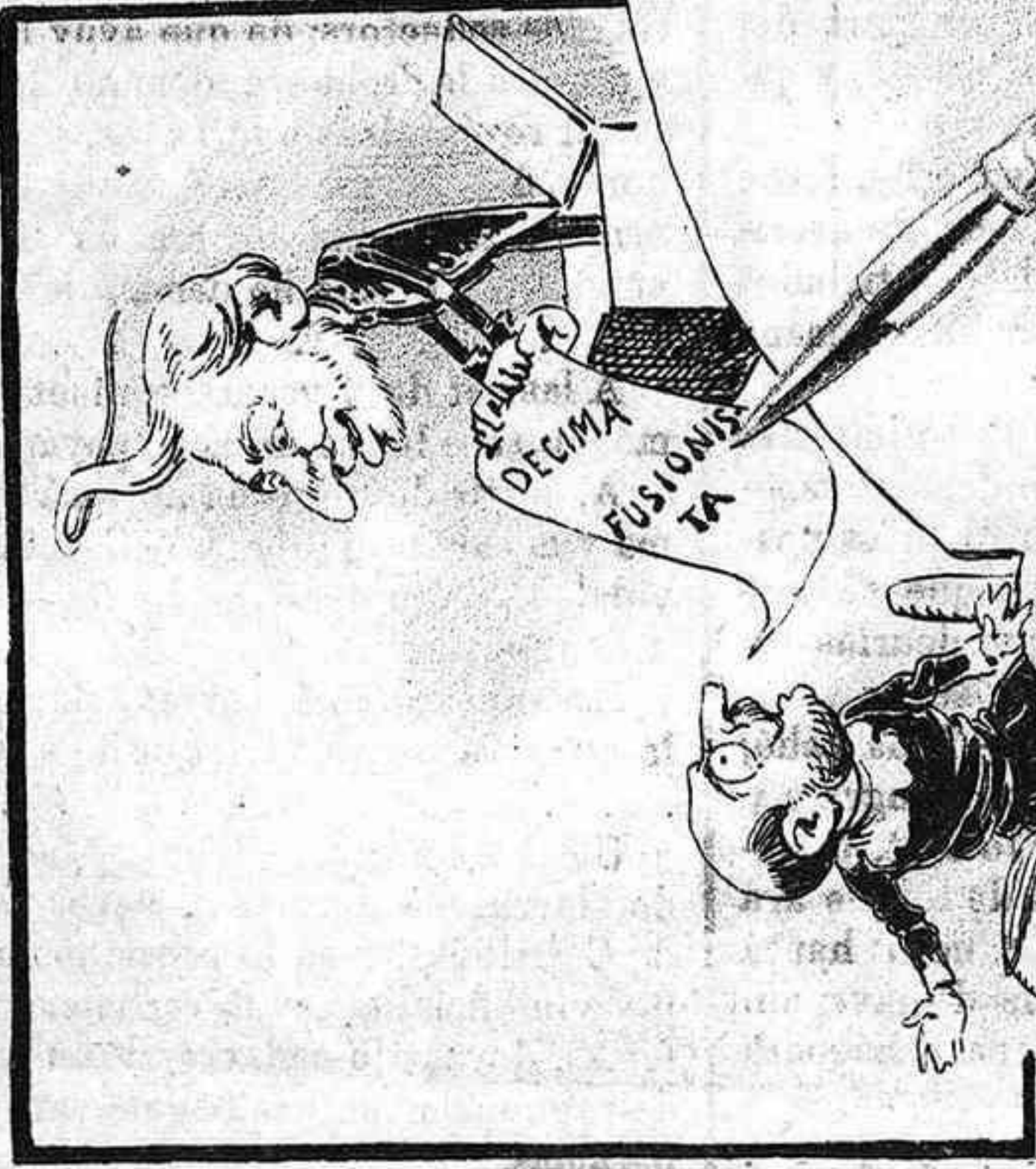
A las set de 'l vespre següent tingué lloch la cerimonia, sens boato, ni acompayament de cap mena.

Al sortir de l' iglesia abraçá l' Edelmira á son germá y agrahida li digué:—¡Gracias, Anselm, te dech la vida!—¡No 'm deus res, he fet lo que devía, que Deu 't dongui sort!

Esvarat apretá á corre, deixant als tres sens saber lo que 'ls passava, atribuintho á un atach de locura.

Un mes ha trascorregut, y nos trobem en lo camp de Marruecos, després d' haver tingut lloch la batalla de Castillejos, y en lo precís moment de trobarse ocupada la oficialitat en lo reconeixement de las baixas soferidas, davant lo cadavre d' un voluntari en l' instant de pronunciar un malhaguanyat general las següents paraulas:

¡Pobre Anselm, era un valent, trayeus las barretinas catalans!

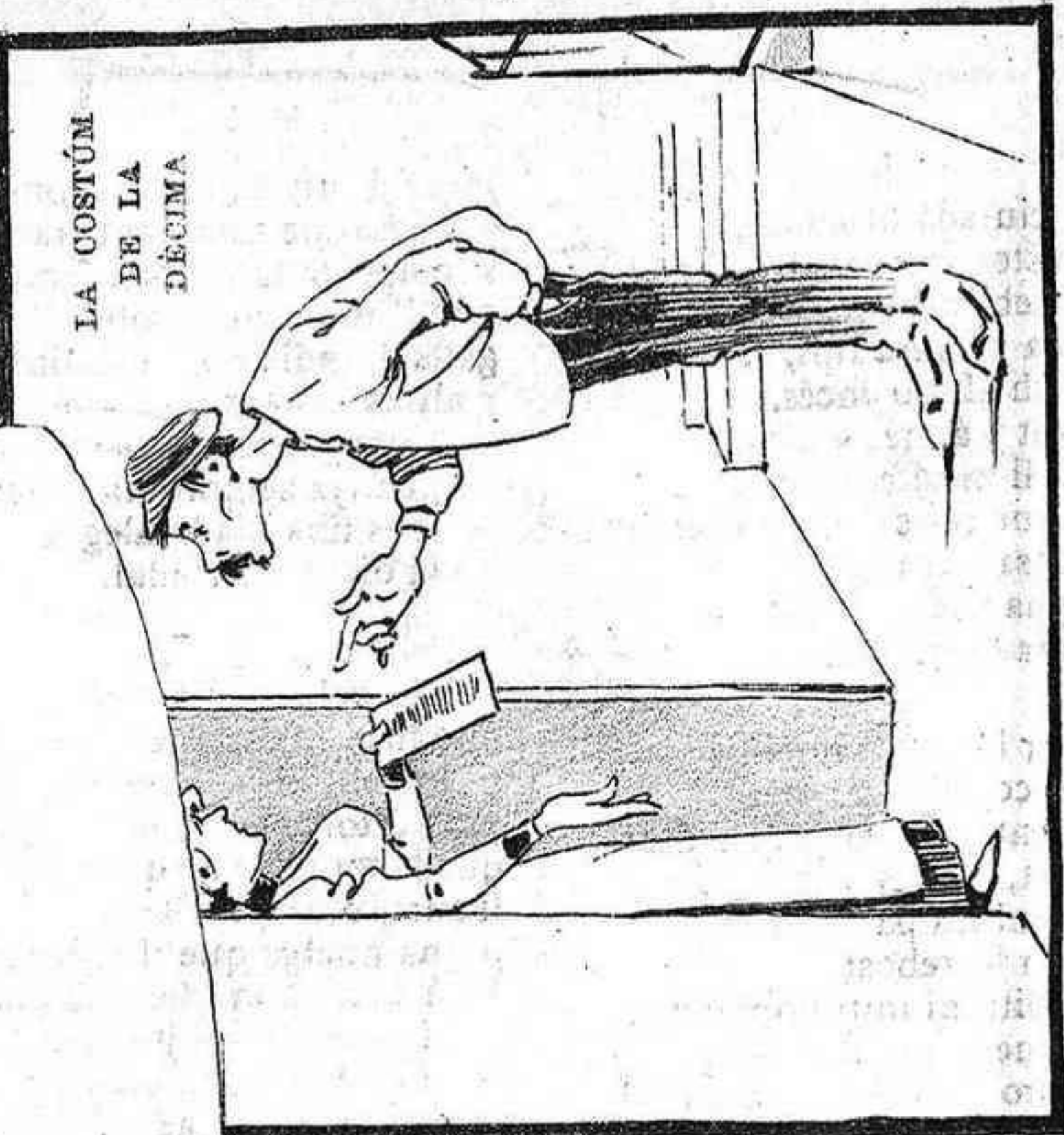
La de la Tomasa
(Sense propina)

La décima de bon grat presento jo als meus lectors per correspondre als favors que sempre m' han dispensat; serà mon goig extremat si passen un bon Nadal ben lluny de tot coneçal deis que al poble deixant nu fan comu-na del Comú y 's burlan de la moral.

DÉSIMA

Ca celebris cuan vision
Las pomas de NaBulad
deis de seca mio corazon
y Maestra Ferrnandis odad
se dicho
Paco

Una décima mal feta; pero bonita.

---Y de qui li diré que es aquesta *décima* á n' el senyoret?
---¡Cal... de ningú, diguili que soch aquell subjecte que un dia en la Rambla va avisarlo de qu' un pardal se l' hi havia... d' alló al sombrero y que passi unas bonas festas.

¡NADAL!

I

Per lo ciudadá hisendat,
de mil gustos rodejat,
que te l' rebost ben guarnit,
bona taula y vi escullit,
llar de foch ab tió encés,
porch salat y á mes á mes,
dona que li escalfa 'l llit...

Com que res del mon l' enfada
y gosa salut cabal,
li es una alegre diada
la diada de Nadal.

Mes, per lo pobre infelís
que te un colomá per pis
ahont hi entran, sens pagar dret
pluja, vent, ratas y fret,
que no te ni un pa en la post
ni desat en lo rebost
lo que 's diu, ni mitj llonguet...

Com que si passa revista
no 's troba en tot casa un ral,
li es una diada trista,
la diada de Nadal.

II

Per quell, que ab un cop de ploma

pispa d' un llanut la moma
y á pesar de semblant trama
s' emporta tant bona fama,
que l' mon, per probar l' estima
galls-d' indis no li escatima,
y altres cosetas que 's mama...

Com que sent torná l' blanch, ne-
guanya sempre un dineral, (gre,
li es una diada alegre
la diada de Nadal.

Mes pel desdixat obrer
que may, ni atrapa 'l lloguer
ni lo ventrell acontenta,
puig á tot' hora que intenta
quedá en paus ab qui voldria
li surt, ó una malaltia
ó una huelga que 'l reventa.

Y així, com que una arangada
li toca per tot jornal,
li es una trista diada
la diada de Nadal.

III

Per qui, la fortuna es bona
y á totas horas li dona

trassa, medis y ocasions
pera fer negocis bons
sense mica de treball,
que no li falta un bon *gall*,
neulas, *vi ranci* y turrans...

Com que te mes que voldria,
ja 's compren que á aquest mortal
sempre li es una alegría
la diada de Nadal.

Mes, per l' autor d' aquest clam
que empaytat viu per la fam,
puig ja fa temps que ha perdut
benestá, humor y salut,
y entremitj de tal fatich
sols li resta algun amich
dels moltíssims que ha tingut.

Com que ja ha perdut de vista
tot lo qu' en lo mon mes val,
¡Li es una diada trista
la diada de Nadal!

JOSEPH M.ª CODOLSA.

LAS BODAS D' EN GERILLA

D. Pau Cerilla y Pasté-ra,
de bastanta posició,
ab guants blanchs, corbata negra
y botinas de xarol,
davant de Sta. María
anava voltat de noys,
donant lo bras á una nena
(espardenyera del Clot
peró ab més de vint mil duros)
tendra com un girasol.
Venla d' enmaridarse
tota blanca y ab tres flors
al mitj de la cabellera
¡quin goig que feyan tots dos!
Van sortir los convidats,
parents, amichs y miróns,
quan passava una beata
que va dirme al veure alló
—¿Qué hi ha hagut?—Una desgracia
—¿Si?—Si, dos casats de nou.

Lo bunyol ja estava fet,
després ja va ser qüestió
d' aná á refrescar la cosa
y 'l nuvi ab tots los pulmóns
va cridar:—Noys, lo dinar,

ja 'l vaig encarregar jo.
Ja tenim la taula á punt
—¿Y hont aném?—Á can Simón.—
y ab cara alegre y risuenya,
fent brometa tots ab tots,
per pahir la ceremonia
varén aná á doná un vol
pel Parque, quan al tornar,
passant pe 'l costat del Born,
cridavan las pescateras
al ficarse ab aquell mort:
—Sardina fresca, belluga!—
(¡Mare de Deu quin trastorn!)
La nuvia s' escandalisa
y en Cerilla al sentí alló,
tomba pel Réch (1), desseguida
y de dret á can Simón.
Ja hi son, ja pujan la escala;
¡quina escala! ¡quina olor!
de tripas y d' estufat...
ja vos dich qu' es deliciós.
Ja s' assentan á la taula...
—¿Que no es parada minyó?—
diu lo nuvi en tó de mando
—¿Quina taula? No senyó...

1. En Simón s' está en una travesia del ca-
rreer del Rech.

¿No havia de ser demá
aquell dinar magestuós...?
—¡Ara si qu' estém ben frescos!—
—No ho sabíam—¿Com?—Bé, donchs
Hem equivocat lo día,
dispensin, però per xó.
trobarem alguna cosa;
encare hi ha carn de bou
y algún pop (peró no gayre)
sipieta y caragols.
¡Tot es bestia de banyas!—

¡Ay fills meus! al sentí aixó,
s' aixeca 'l nuvi ab feresa,
y cridant, ab lo puny clós...
(Si no es un dels convidats,
s' arma una revolució).

Per fí, calmada la cosa,
van fugir de can Simón,
y á can Justin van servirlos
ab molta satisfacció
del nuvi y dels convidats.

Un que feya de mirón.

Per la còpia,
MAYET.

LLONSAS DE LA MITXANA

—Jo crech qu' encare que siga un sant, segons çon:
vagi vestit pot denunciarse al artista... Ho consultaré
als companys.

PRINCIPAL

Pera ahir estava anunciat lo estreno del drama *El dia memorable*, arreglo de la inspirada obra «Pàtria» del eminent Sardou, del qual en la impossibilitat de ferho en aquesta an parlarém la setmana entrant ab tota detenció.

La Empresa rumbosa com sempre, ha presentat lo expressat arreglo espléndidament, fent per ell lo mateix que per *G. Alvaro...* posat en escena ab tanta riquesa.

CIRCO BARCELONÉS

La companyia infantil dirigida pel Sr. Bosch, ha comensat á funcionar ab regular número d' espectadors y recullint bona cosa d' aplausos.

Creiem que la concurrencia á aquest colisseu augmentaria, si 'l seu empresari rebaixava los preus.

¡No veu que casi bé fan tan bulto los quartos que costa una entrada com los aixerits marrechs que fan la delicia del públich sobre l' escenari.

ROMEA

Lo benefici del Sr. Capdevila resultá brillant, sent lo millor de tots respecte á *moma*; lo teatro era plé com un ou.

Ara s' anuncia lo de la Sra. Monner ab la reprodució de *La Bruixa*, veurém, donchs com anirá demá la cosa.

Lo diumenje á la tarde hi havia un plé *que feya por*. *Sor Teresa* va ser l' imán que va dur tant públich.

Dilluns, ab *Los Pastorets*, també va omplirse dit colisseu qu' aquest any 's fa barba d' or.

Ho celebrém.

CATALUNYA

Lo dimars va debutar en aquest colisseu la Srta. Mendez, la que á pesar de estar molt emocionada va captarse las simpatías del públich y especialment dels aficionats á las *bonas formas*.

UN CÓMICH RETIRAT.

Lo bitllet

Lo bitllet de loteria un día abans d' entrá en sort es guardat com un tresor de molt bona pedreria mes quan ja ha passat lo día y 'l bitllet ja es sorteját, si no ha sortit premiat per sa trista desventura, al carro de la bassura al moment es entregat.

J. RAMILLES.

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressions desde las mes senzillas á las mes luxosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior. Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

En preparació elegantíssims dibuixos pera felicitacions propias pera las Pasquas de Nadal.

Veigis la última plana.

Hem sentit rumors bastant alarmants respecte á la situació económica d' una important casa editorial *impresayre* que va volerse enfilar molt amunt y que ara está á punt de caure, aplastant á tots los pobres accionistas y á tots los que hi tenen crédits pendents, que son moltíssims, entre ells un *paperyre* acreedor per 46 mil *matxos*.

Aquest subjecte 'ns deya ahir condolentse de la seva situació: Quan hi vaig per cobrar me fan tots los *papers de l' auca*; pero no 'm pagan lo meu. No mes me queda un remey.

—¿Quin?—vam preguntarli

—*Empaperar* als administradors.

La solució al mes entrant.

La empresa que tè á son càrrech lo teatro del Circo, á fi y efecte de celebrar en aquest local espléndits balls de máscaras, no ha perdonat gasto de cap especie, fent construir un gran entarimat que s' adoptarà convenientment al palco escénich, propositantse també, aumentar la iluminació de la sala ab sis focos electricchs, enriqueix aquesta ab luxosos decorat y alfombrat y encarregar lo desempenyo del programa dels balls á la reputada orquesta, composta de 40 professors, que dirigeix lo Sr. González.

¡Arriba, donchs, aficionats á las cabriolas, cap al Circo falta gent quan arrivi l' hora!

Va cridar ab justícia la atenció del públich lo capritxós teló d' anunci estrenat en lo Teatro del Circo la nit del debut de la companyia infantil.

La obra honra una vegada mes lo pinzell del distingit escenógrafo Sr. Moragas.

Vaja, Miquelet, que siga l' enhorabona.

En lo carrer Detrás Palacio n.º 11, s' han instalat unas oficinas de reclamacions als ferro-carrils, que responen á un vuyt que 's deixava sentir en lo comers d' aquesta ciutat.

Segons una estadística publicada, diu que en la India hi ha 200,000 viudas que sols contan de deu á catorze anys de etat y unas 80,000 de nou.

Se veu qu' en aquell país, al neixe se deu entrar ja á la corporació dels carrabiners.

Que n' hi deu haver de bochs.

En lo saló de descans del Teatro de Romea crida poderosament l' atenció un grupo *foto-gravure* de *Qui Compra Maduixas*, qu' honra notablement la Galeria fotogràfica de A. Ferrepiere, instalada en lo carrer de Pelayo 10.

Las Sras. Parreño y Guerra están que parlan, com vulgarment se diu, y la factura es inmillorable.

Felicitèm al Govern per haver nomenat Gobernador civil d' aquesta província al Sr. La Roca.

Res millor qu' una roca pera aplastar gent de mal viure y regidors vividors.

¡Eyi si no fá com aquell Benvingut que ni sisquera va arribar á palet de riera.

Sembla que á Fransa l' assumpto del escándol de Panamá darà molt joch.

Per ara ja s' ha detingut á varis dels de la Junta d' Administració y lo Govern demanará al de Austria la estradicció de Mr. Enrich Cottú.

Rés... tot com aquí.

Lo diumenge ante passat á 3 kilometros de Ateca van disparar un tiro al tren correu ascendent de Madrit.

La bala per poch toca á un militar qu' anava en un departament de primera.

¡Ni á la Nova Caledonia!

Repichs

Ja te rahó alló de que *lo saber no ocupa lloch*...

Si á mes de la academia de francés pera la guardia municipal, s' hagués establert abans una de *bufar*, haurían quedat encare molt mes lluhits los que, sort á n' ells, va poder tocar l' orga del Palau de Bellas arts.

Lo que te, que, no estantne molt práctichs, pot ser se 'ls va escapar vent per algun altre puesto.

Tot per haverse declarat en huelga los manxayres de la gran orga lo diumenge passat.

Molt estranya 'ns ha semblat la suspensió de *Las Reformas* en lo teatro del *Tivoli* despres de solas tres ó quatre representacions.

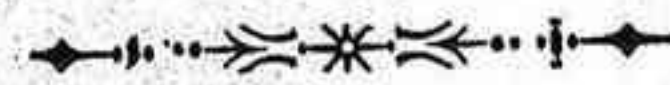
Bé... no debia agradar á tothom.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut un exemplar de lo magnífich drama, *L' esclau*, estrenat ab brillant éxit la nit del 27 de Septiembre en lo Teatro Romea, de qual present remerciem á son autor lo jove poeta Sr. Got y Anguera.

Dit drama está de venda en totas las llibrerías.

TEATRO CARCAMAL

Gran funció de broma dedicada á certs «Pares de Familia.»

=

1. Sinfonia: *Rirá bien qui rirá dernier.*
2. La comedia bufa, ximpla y carrinclona que durará lo temps que pugui:

La Denuncia

Desempenyada per una colla de ganduls que no tenen res mes que fer que em...penyar als que treballan pera viure.

3. La pessa del porvenir y d' exit segur arreglada del francés.

LA REVENJA

ab acompanyament de tota classe de proyectils desde l' ignocent tronxo fins á la ametralladora.

Ja s' avisará l' hora per cartells.

La entrada de franch.

CORRESPONDENCIA

Anirá: A. Rius Vidal, Julia Estrada de Soler, Un A. Vendrellench, J. Farré R., J. Benet Durán, Geroni Martí, Joseph Oromí, J. O. Molgosa, J. Reig, A. Casademunt.

De Cintet Barrera: *Epigramas*.

Joseph Oromí: Ha d' enviar 2 pessetas per la reproducció; y mellor fotografiarse de nou, *Ferrepiere, Pelayo, 10*.

J. Miralles: Díguins lo seu domicili si pot ser avuy mateix. Admés lo que envía.

Fray Cireras: Anirá si hi cab.

Los retratos qu' hagin sigut enviats sense las dos pessetas pera reproduhirlos no serán publicats.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

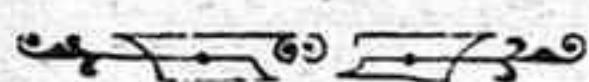

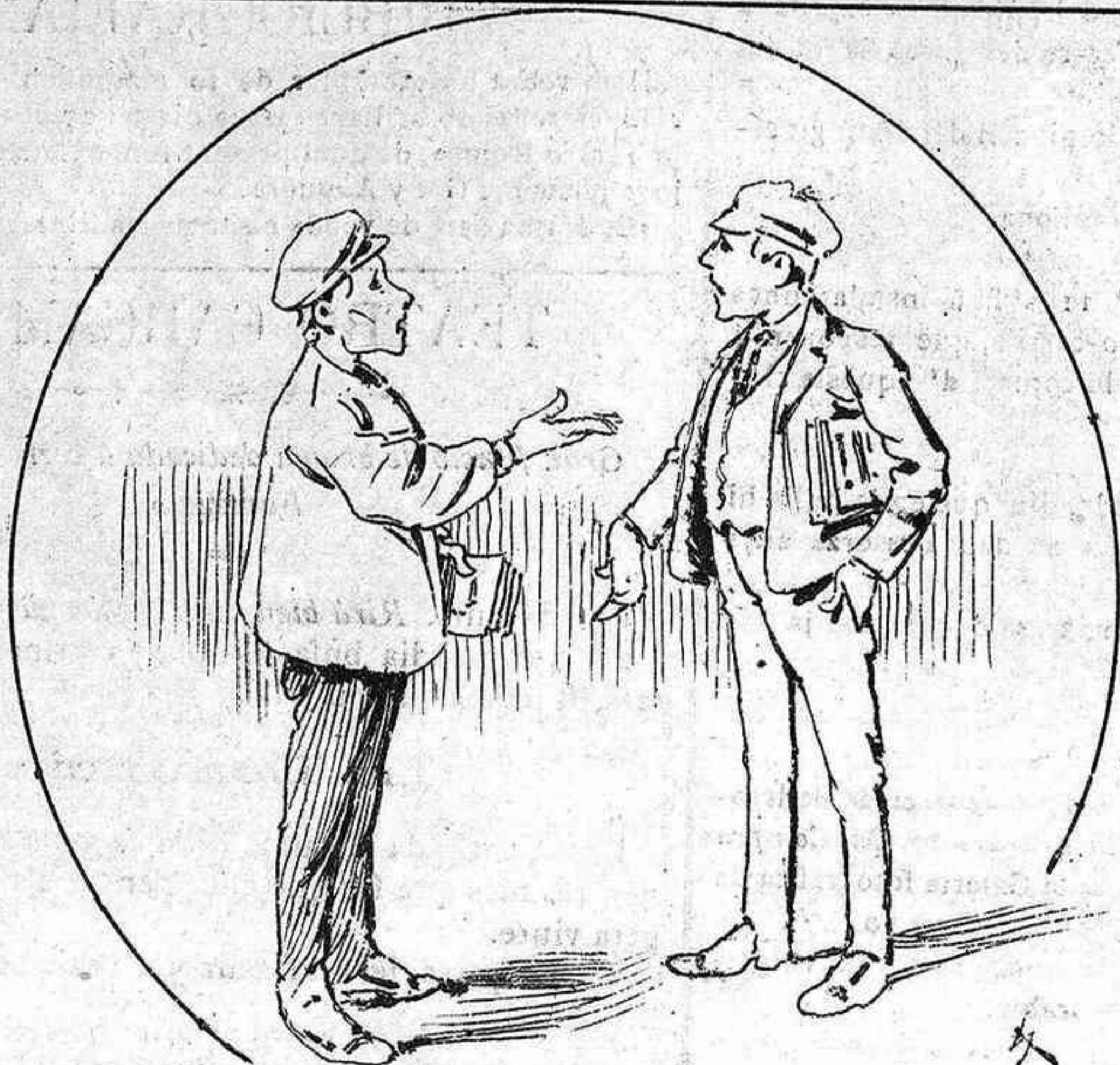
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »
» atrassat.	0'20 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5.—LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, Sant Ramón, 5- Barcelona.

—Pero, ¿com dimoni t' ho arreglas per fer tants quartos ab las *décimas*? jo encare no he fet sis rals y tres días que corro...

—Burro, mes que burro; que no sabs que si no son de casa Ribera y Estany no agradan? á mi hasta 'm fan fer trago y tot per las casas.

—Lonchs vaig á buscarne.

—Donchs corra que no 'n quedan apenas.

AVIS IMPORTANT

Anunciém al públich que lo primer número del nostre periódich corresponent al any nou, será extraordinari en tamany; elegancia y... en fí, que hi tirarém *lo resto*.

En dit número hi haurá lo *Santoral* perque serveixi al mateix temps d' almanach, fugint de la rutina dels demés anys; y una fulla solta de paper doble en hont hi constarán los retratos de lo nostre personal en redacció y colaboració.

Los dibuixos serán tirats en colors.

Lo preu: **Un ralét** en tota Espanya.

Ara qui vulga fer encárrech que no dormi.

PERA LAS PRÓXIMAS PASQUAS DE NADAL

s' está confeccionant un notable assortit de TARJETAS-CROMO propias pera felicitacions de

Serenos, Vigilants, Mossos de Café, Perruquerías, Fondas, Carters, Repartidors, Forners, Lampistas, Sabaters, Manyans, Carboners, Escombriayres, etc., etc.,

en la sens rival LITOGRAFIA BARCELONESA de Ribera y Estany, situada en lo carrer de SANT RAMON, NÚM. 5.

PREUS SENS COMPETENCIA